

Pulksteņu sinhronizācija

Ģirts Straziņš

Kurss “Bezvadu sensoru tīkli” [B]

Datorikas fakultāte

Latvijas Universitāte

20.okt.2010.

Kur dzīvo 4MHz?

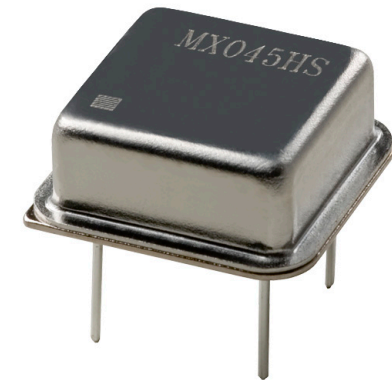
Kvarcs rezonē
noteiktā
frekvencē

http://en.wikipedia.org/wiki/File:Quartz_Br%C3%A9sil.jpg

http://uk.farnell.com/images/en/ede/texas_msp430.jpg

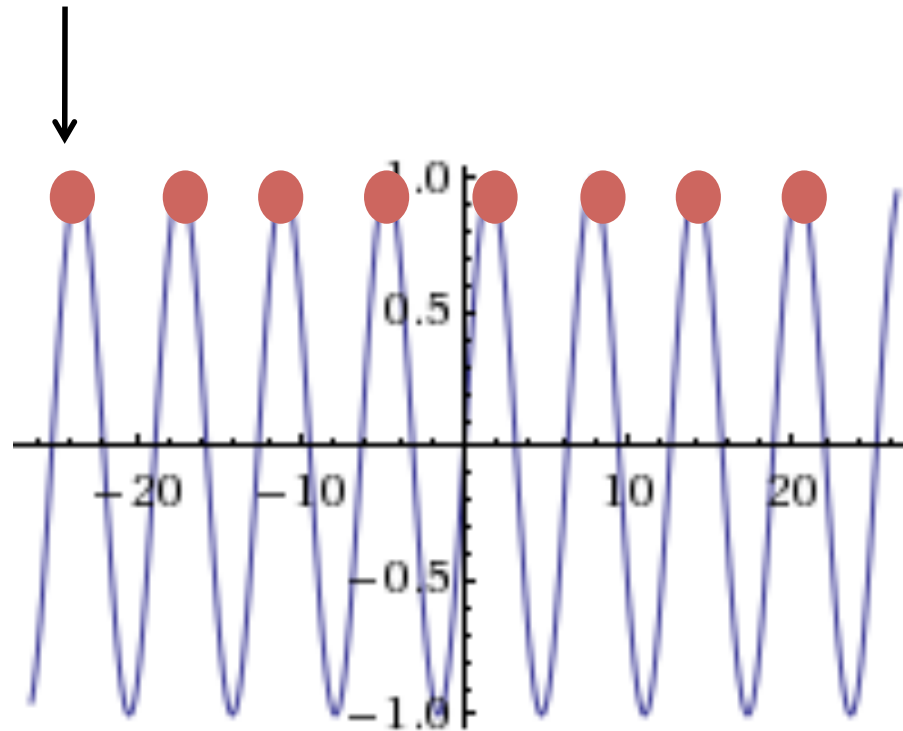

<http://rocky.digikey.com/weblib/CTS/Web%20photos/MXO45HS.jpg>

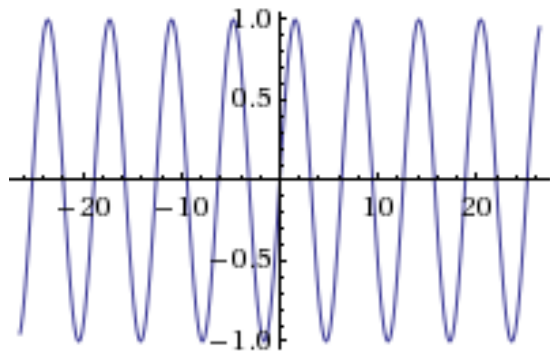
Oscilācijas

4'000'000 impulsi sekundē = 4MHz

Impulsi

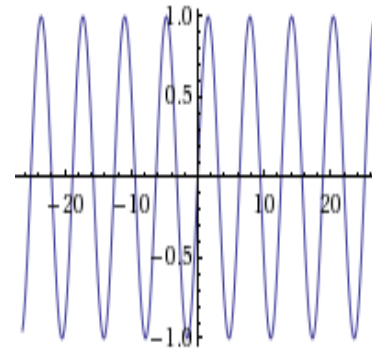

Apkārtējās vides ietekme

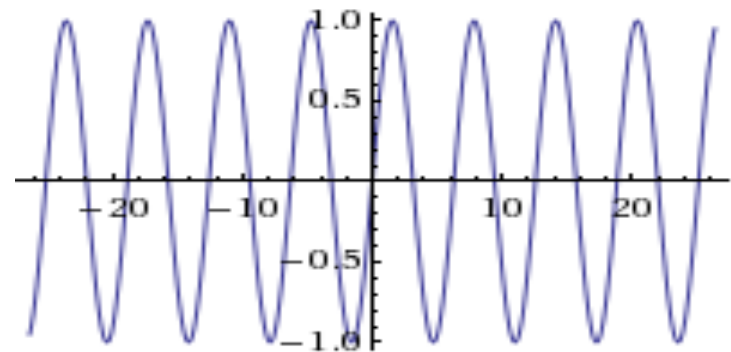

+ t^0 =

a)

b)

Piemērs

- MicaZ mote
- 7.37 MHz
- Dreifs: $40\mu\text{s/s}$

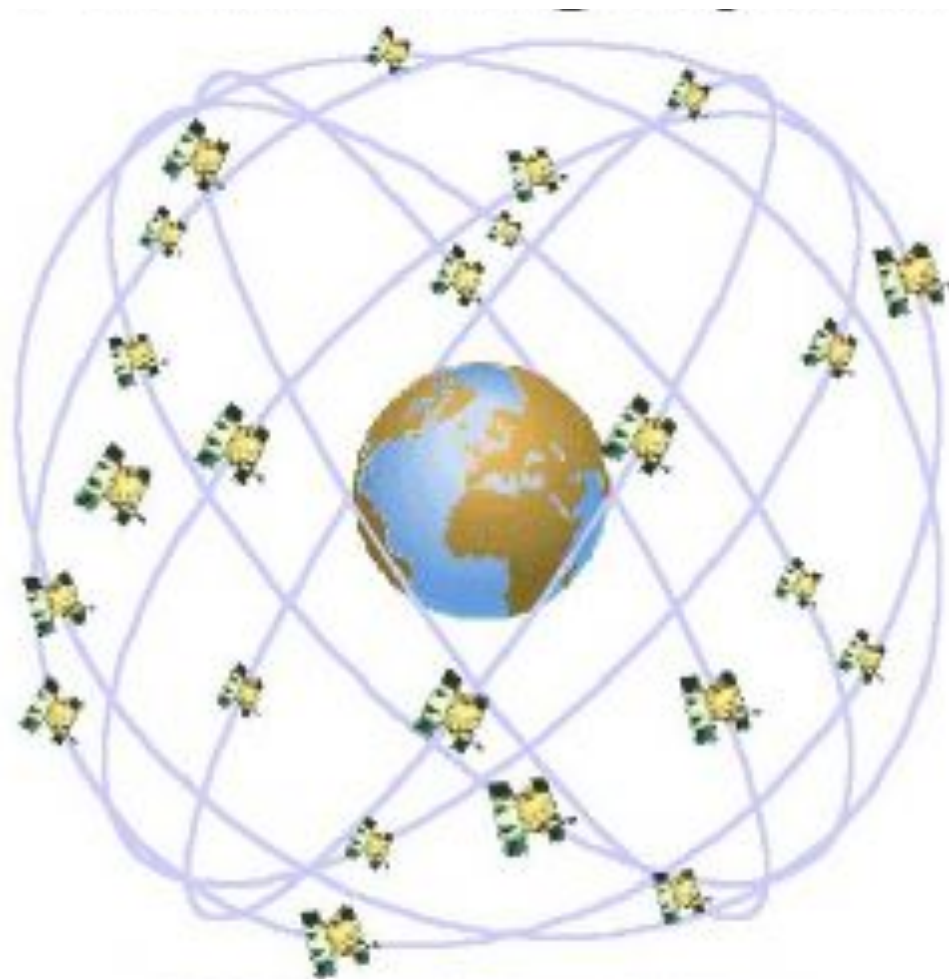

$$40\mu\text{s/s} = 3.5\text{s/dienā!}$$

Gribas visiem vienādus pulksteņus
Ko darīt?

Globālā Pozicionēšanas Sistēma

- Satelīti ar precīzu pulksteni riņķo ap Zemi, nosūta savu laiku

GPS ir dārgs

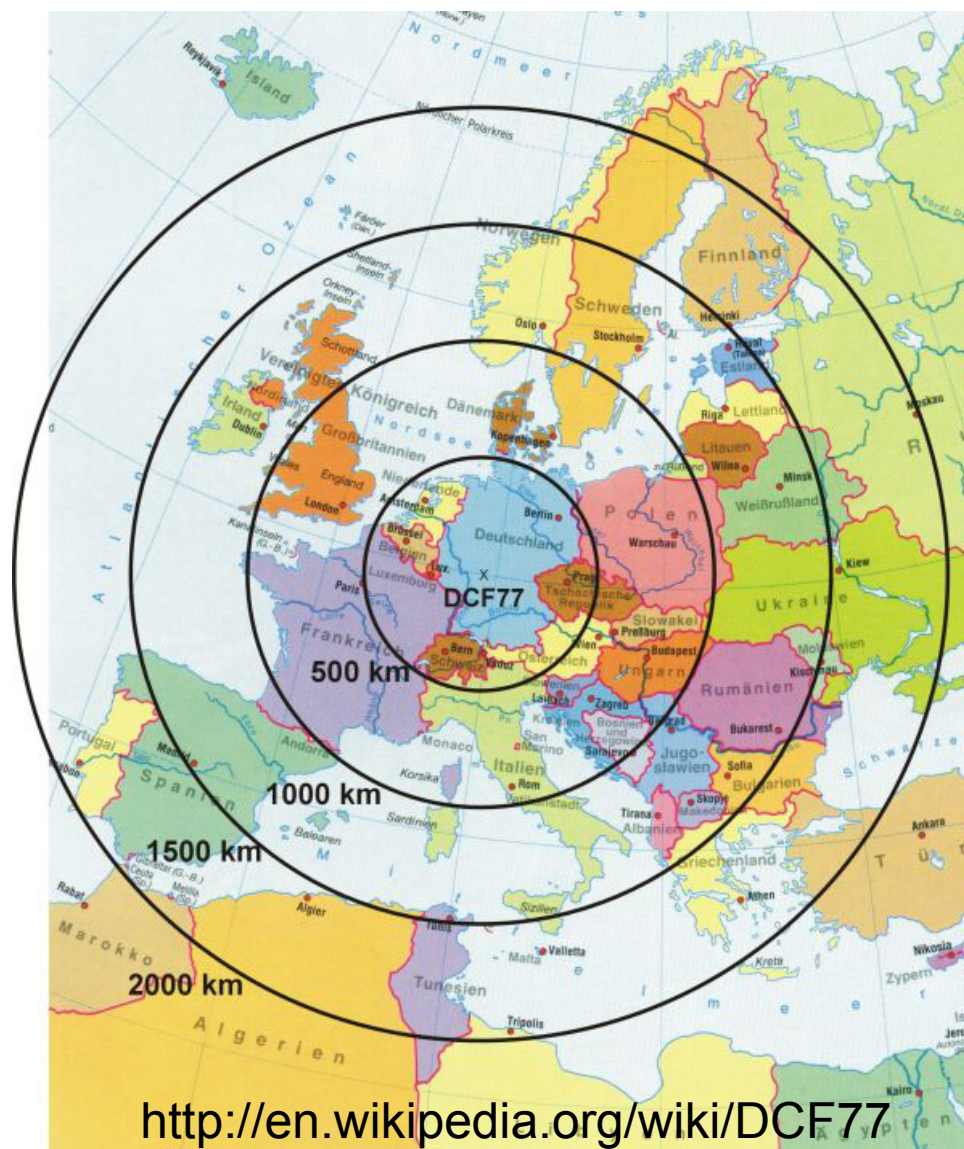
Table 2: Collar energy consumption

Mode	Active		mW
	sec/hour	mW	daily
Sleep	3527.123	0.033	0.78
GPS	60.0	218.79	87.52
Sensors	12.0	37.62	3.01
Radio RX	0.246	31.68	0.05
Radio TX	0.631	52.14	0.22
Total:			91.57

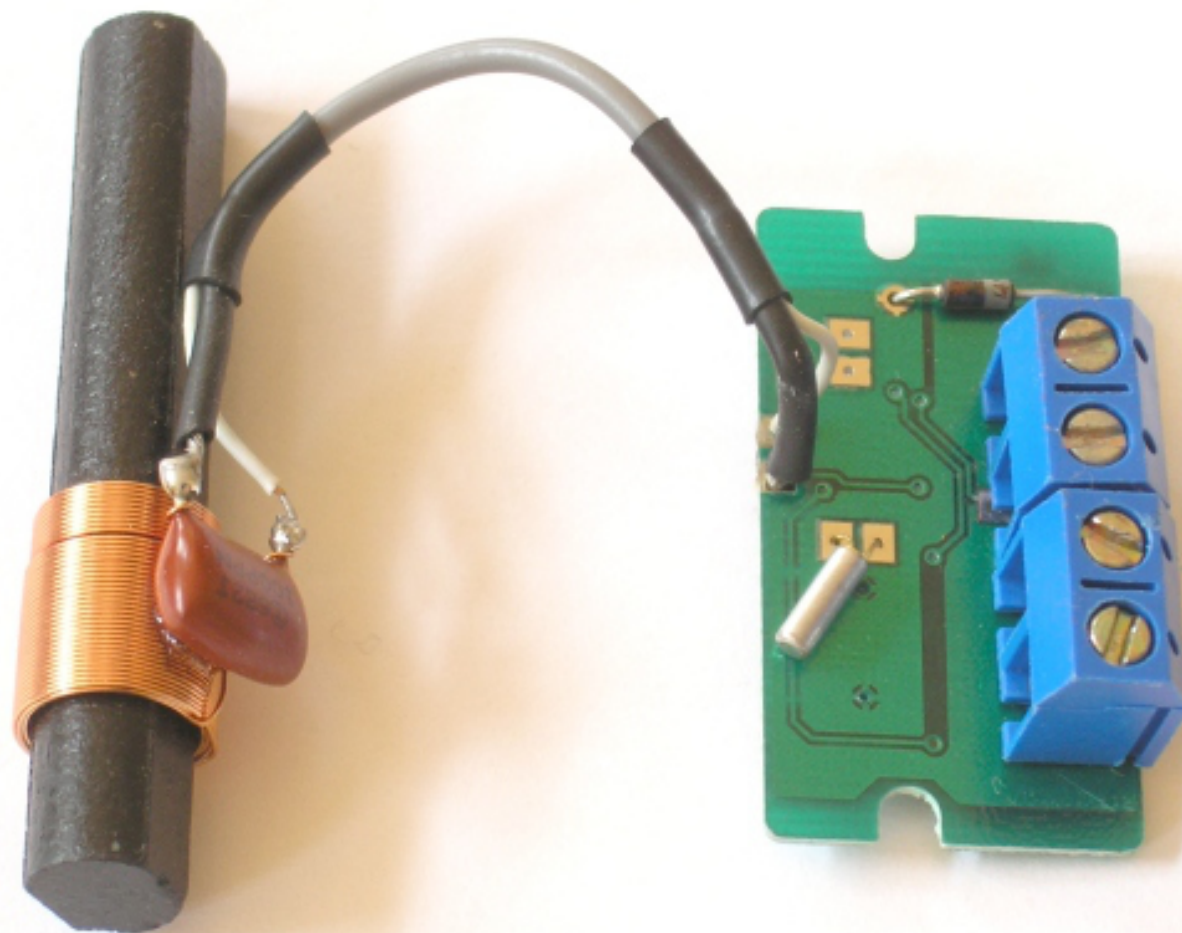
DCF77

D = Deutschland, C = long waves, F = Frankfurt, 77 = 77.5 KHz

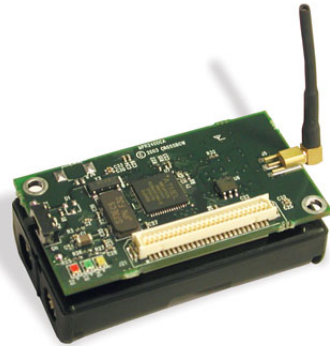
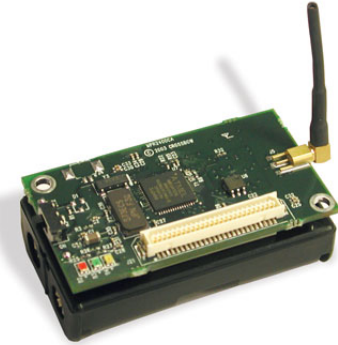
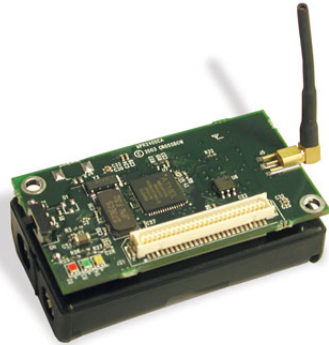
- Bāzes stacija Vācijā raida savu laiku 2000km attālumā
- Šādas stacijas pasaulē ir vairākas

DCF77 vajadzīga sava antena

Vai var bez papildus aprīkojuma?

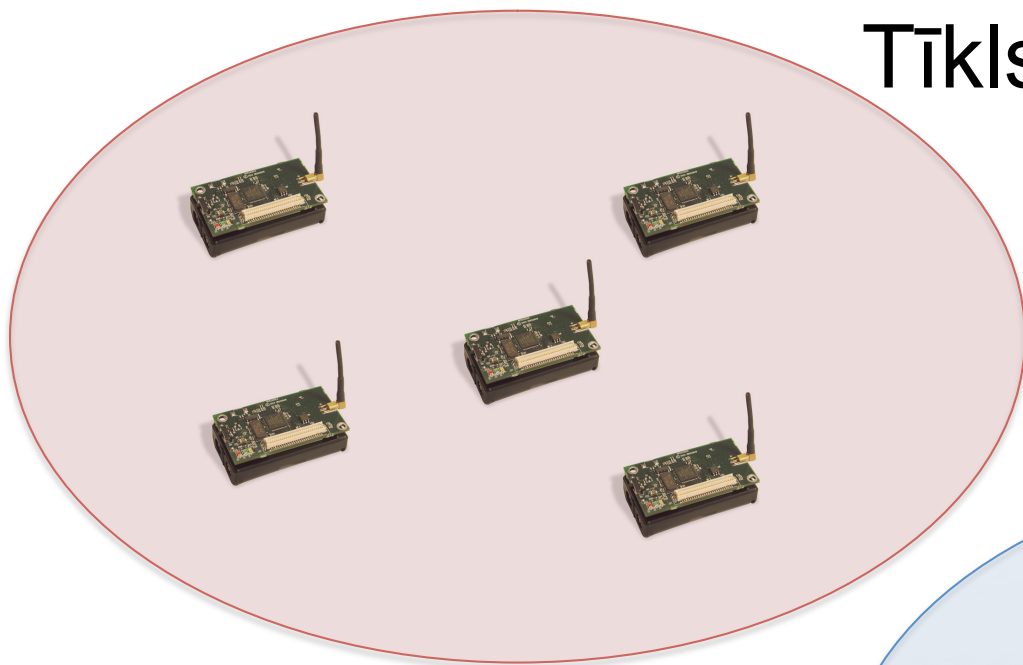

Kāpēc vajag sinhronus pulksteņus?

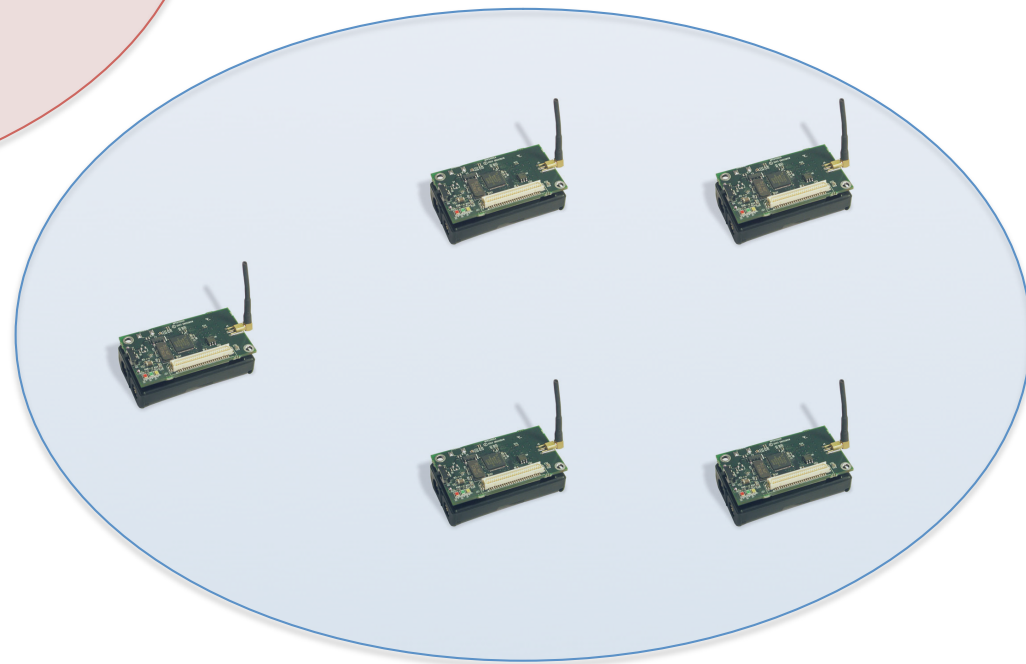
- Datu apstrādei – izrēķināt vidējās vērtības, atvasinājumus
- Datu interpretācijai – kad dati savākti? Vai X1 un X2 apraksta vienu notikumu?
- TDMA MAC protokoliem, maršrutizācijai
- Kopīgam *duty cycling*

Ar lokālu sinhronizāciju pietiek

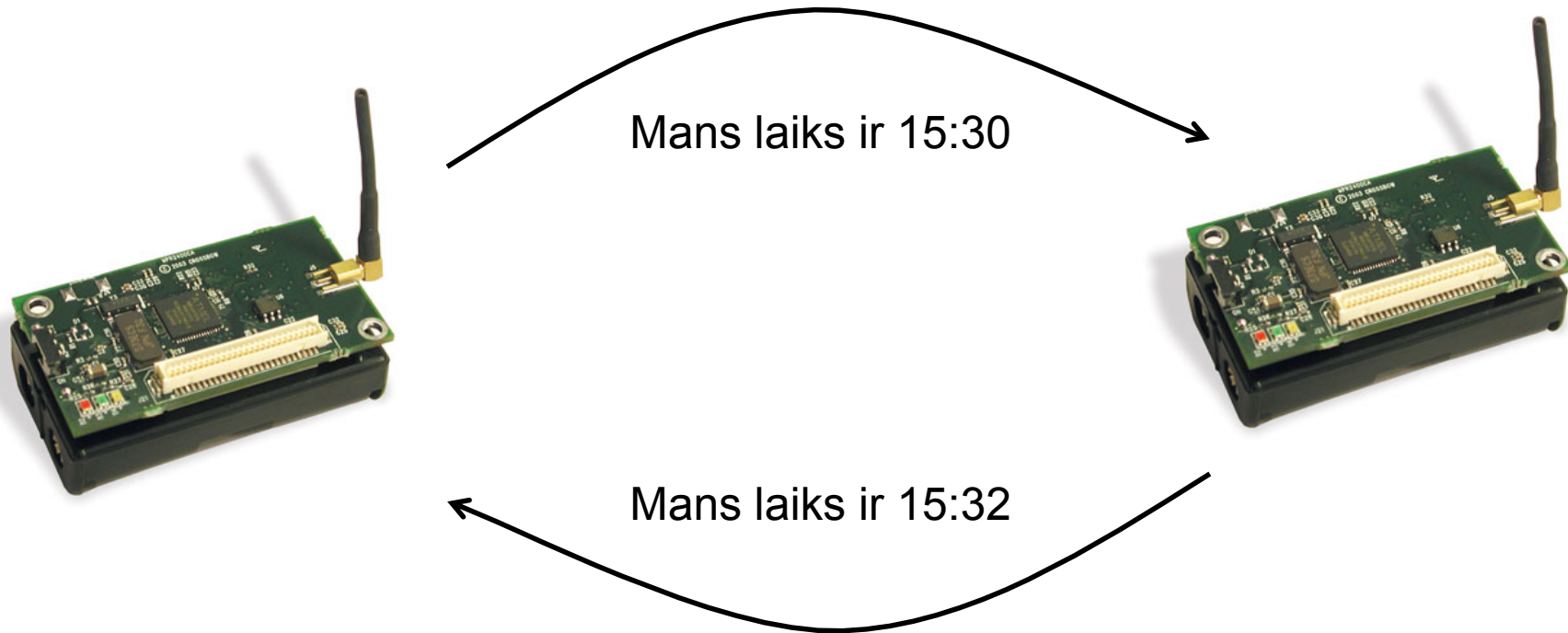
Tīkls 1, 15:30

Tīkls 2, 16:20

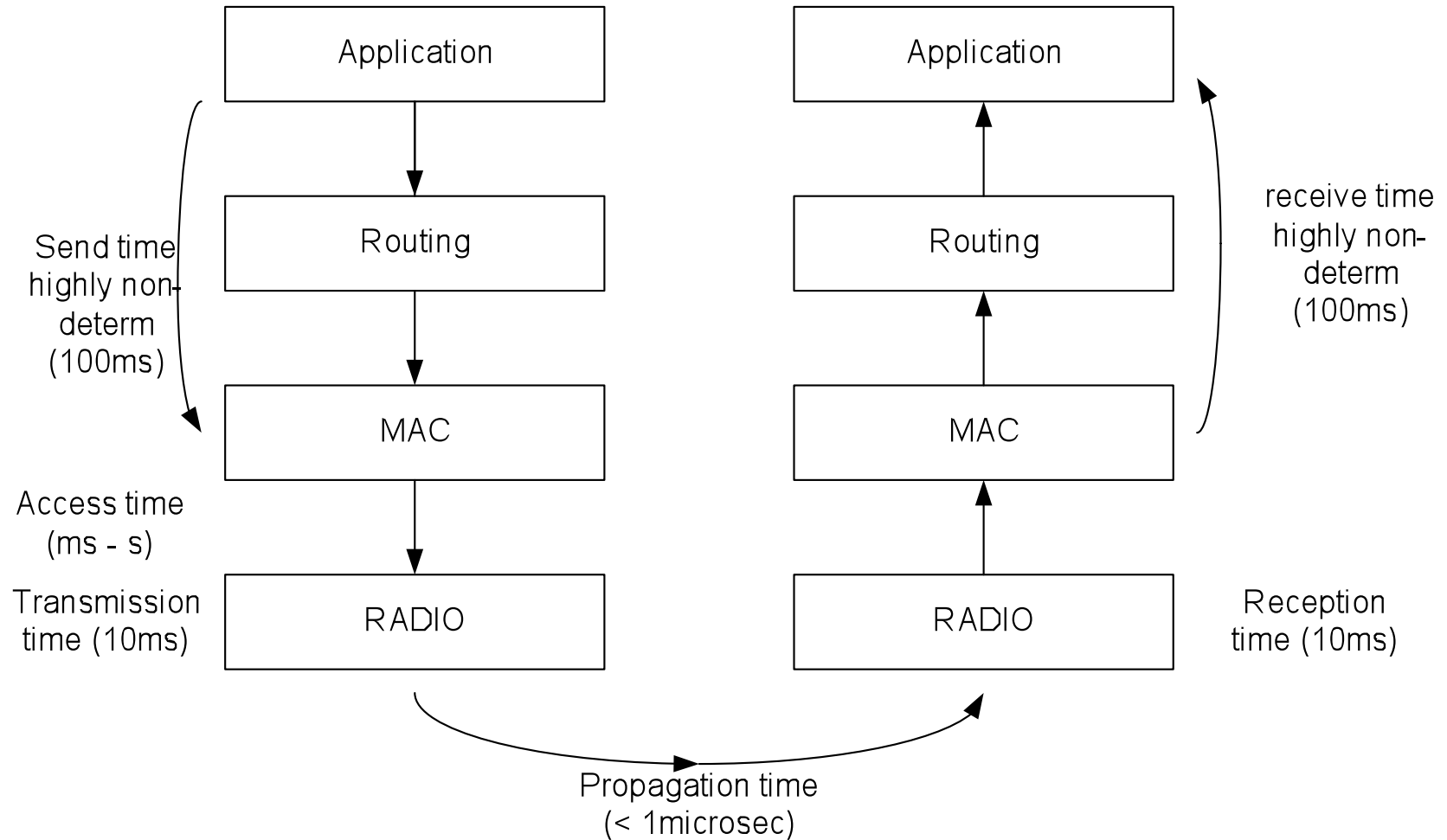

Galvenā ideja

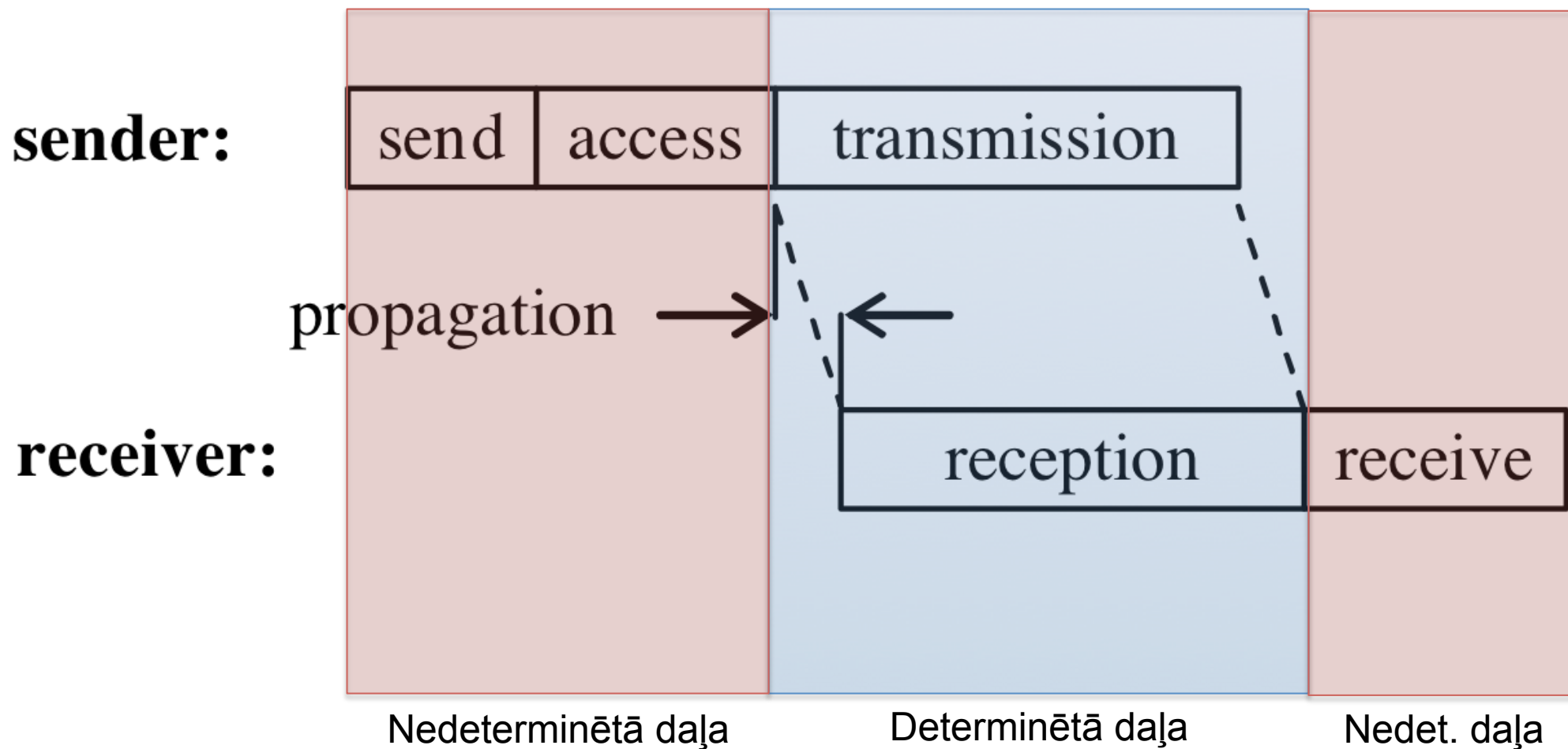
Sinhronizētais laiks = $F(T1, T2)$

Kur rodas aiztures?

Kas ir slikts aizturēs?

Nedeterminētas aiztures = slikti

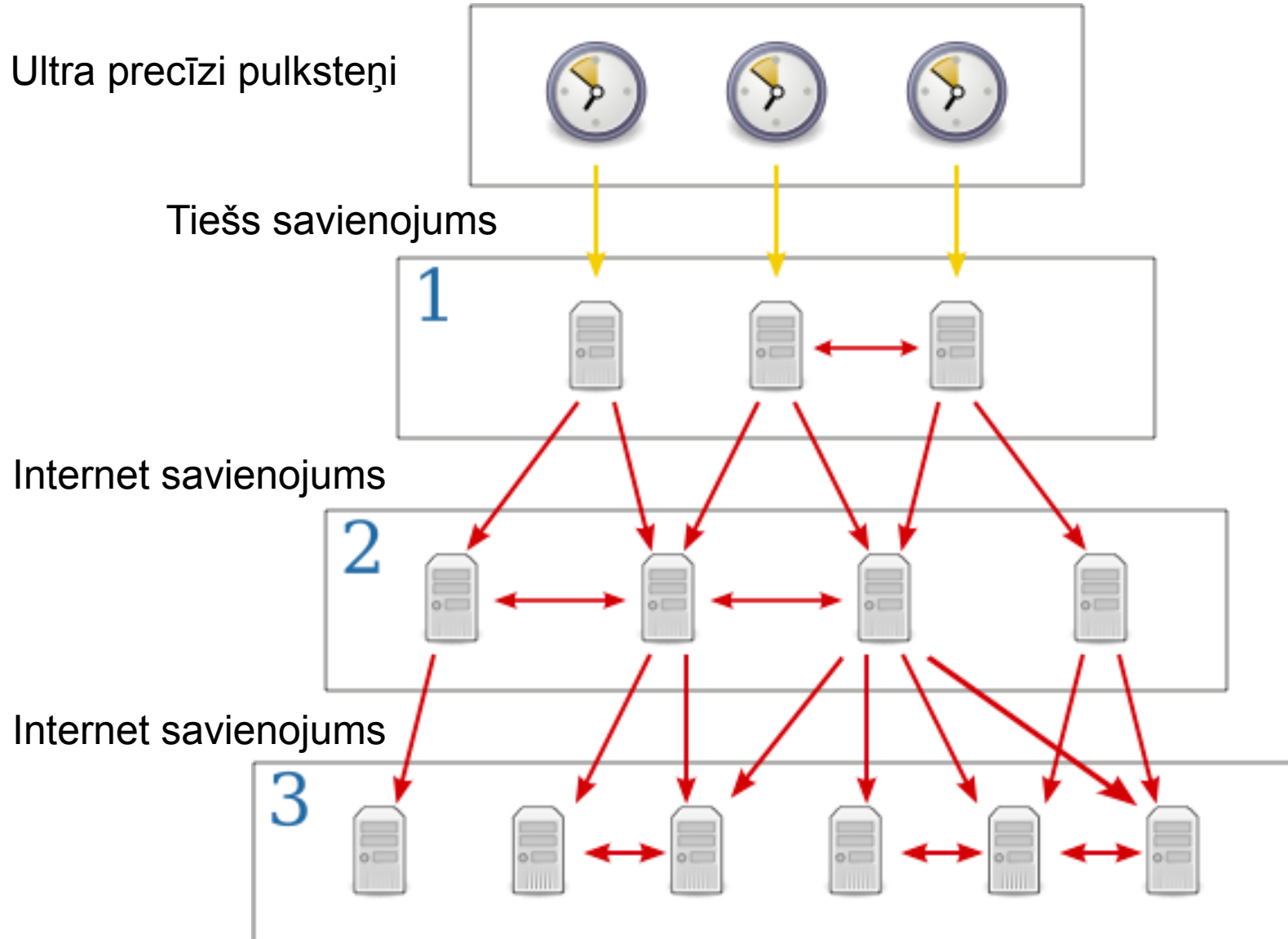
Prasības ideālai sinhronizācijai

- Augsta precizitāte
- Zems enerģijas patēriņš
- Minimāla tīkla noslodze
- Dažādu topoloģiju atbalsts
- Pielāgošanās tīkla izmaiņām
- Īss stabilizācijas laiks
- Vienkārša implementācija
- Mazs koda izmērs
- Zemas veikspējas prasības

Tipiski PS protokolu piemēri

- NTP – ne īsti piemērots BST
- RBS
- TPSN
- FTSP

NTP

NTP nav piemērots BST

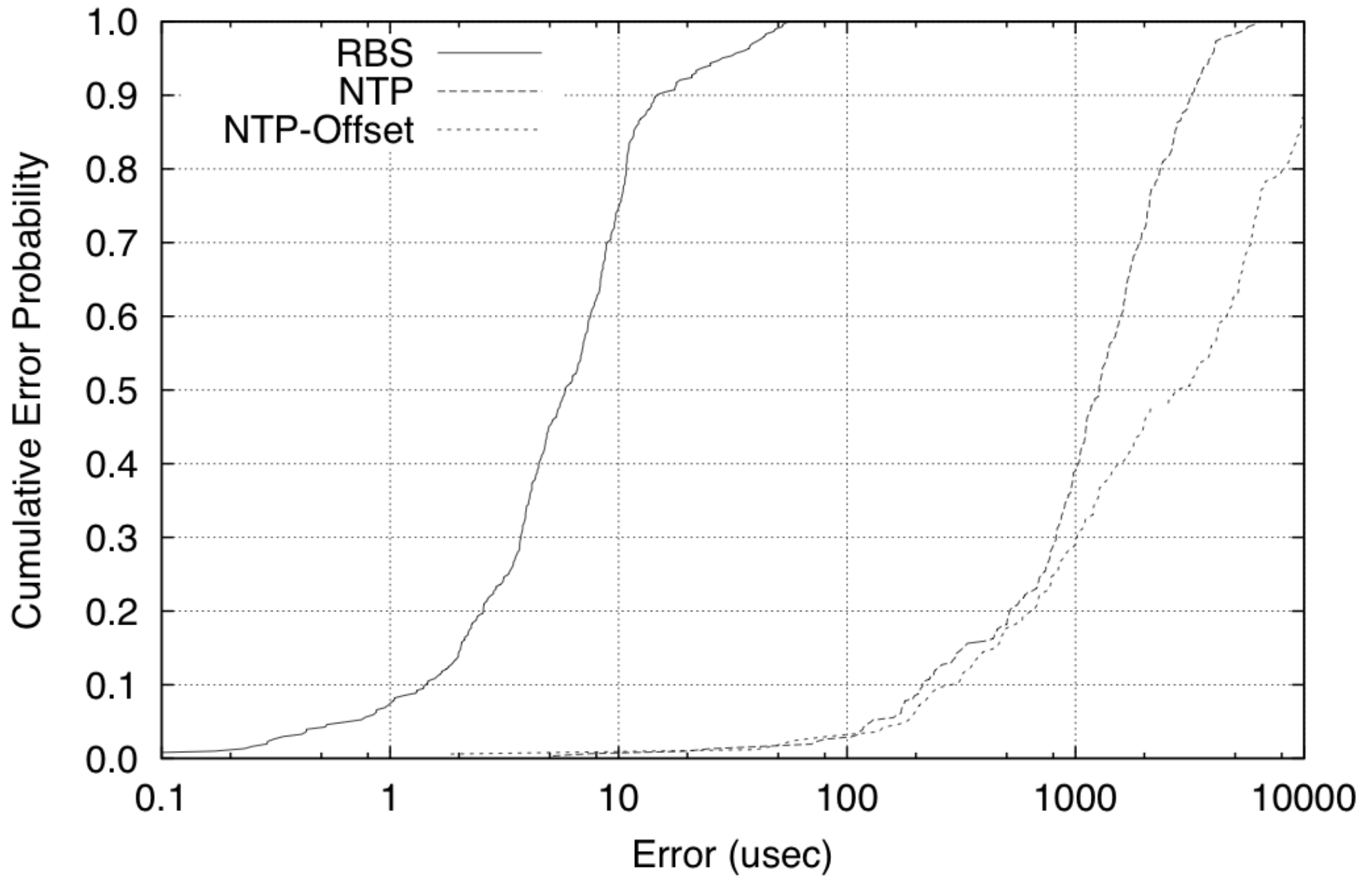
- Nedeterminētība MAC un tīkla līmenī (>100ms uz katru lēcianu)
- Sarežģīta implementācija
- Liels koda izmērs
- Enerģiju netaupošs

RBS, 2002.g.

Reference Broadcast Synchronization

- Viens mezgls izsūta “svilpienu”
- Pārējie nomēra lokālo laiku svilpiena brīdī un pasaka to citiem
- Pazīmēt uz tāfeles!

Synchronization Error with Heavy Network Load

RBS priekšrocības un trūkumi

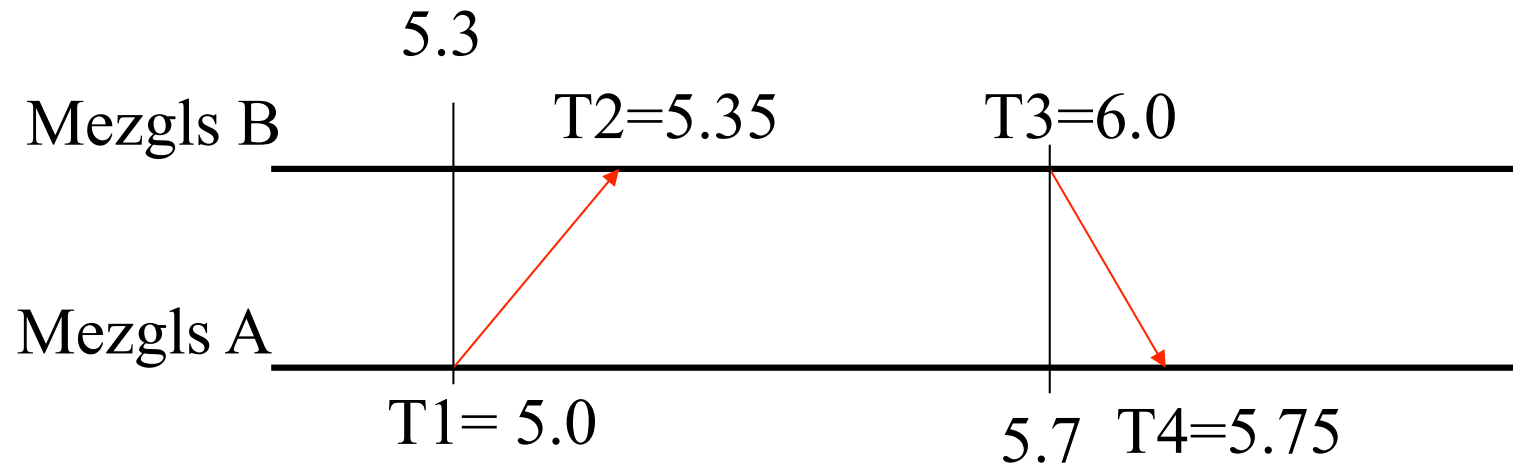
- + Nav sūtītāja nedeterminētības
- + Minimāla tīkla noslodze
- Darbojas tikai 1-lēciena tīklos
- Visiem jādzird svilpiens

TPSN, 2003.g.

Time-sync Protocol for Sensor Networks

- Izveido pārklājošo koku (spanning tree)
- Sinhronizē katru šķautni
- Laiku lasa MAC līmenī
- Divpusēja ziņapmaiņa

TPSN piemērs

$$P = ((T2-T1)+(T4-T3))/2$$

$$P = ((5.35-5.0)+(5.75-6))/2$$

$$P = ((.35)+(-.25))/2$$

$$P = .05$$

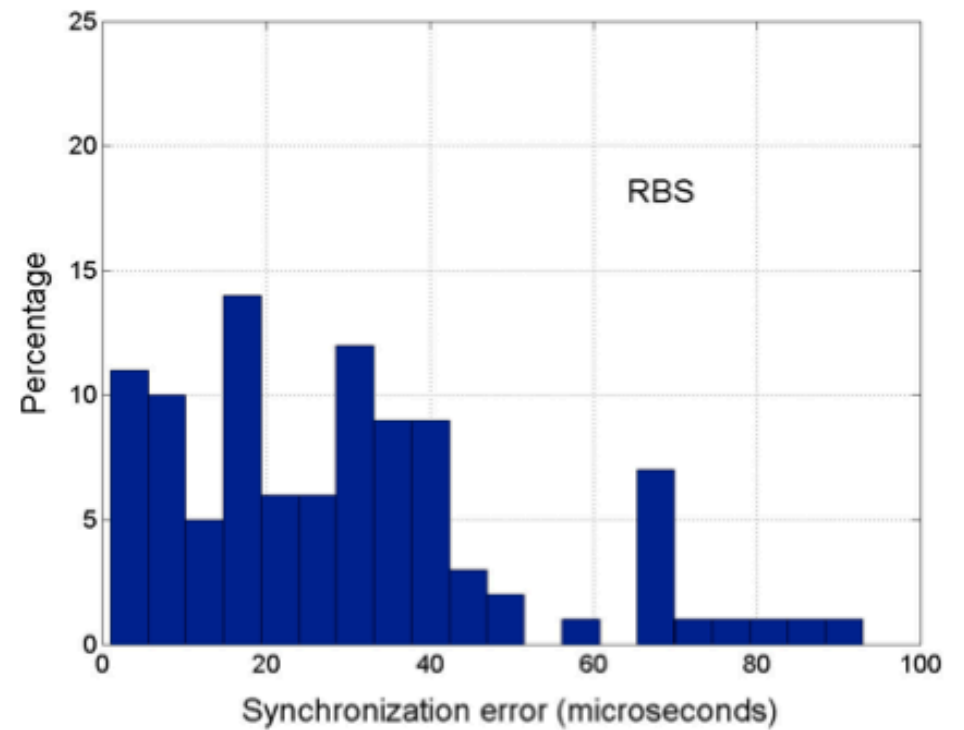
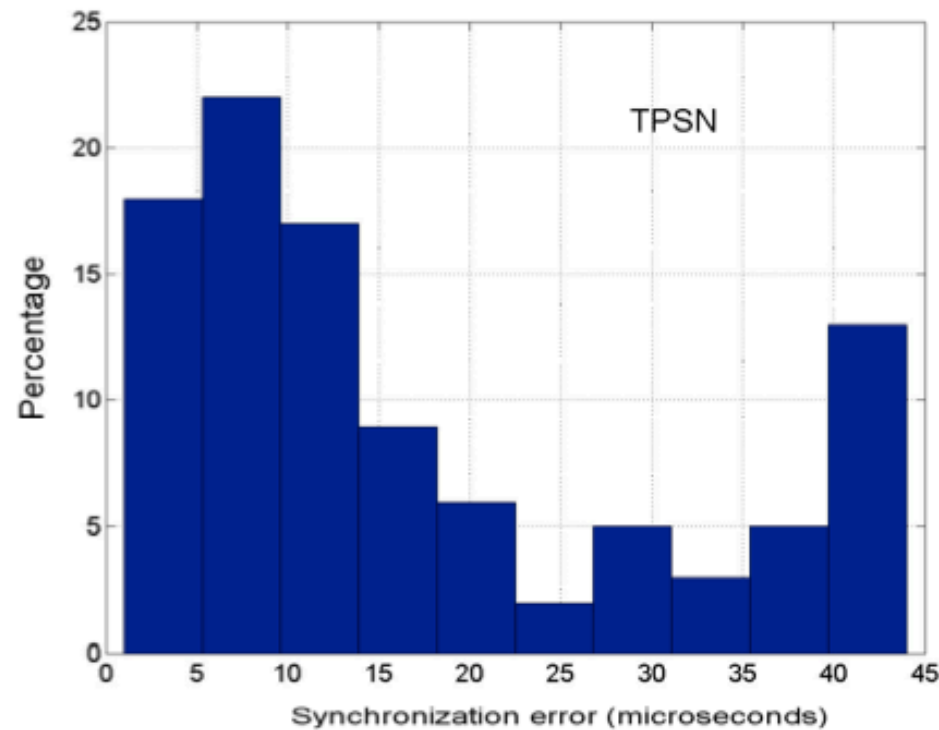
$$\text{Delta} = T2-T1-P$$

$$\text{Delta} = .35-.05$$

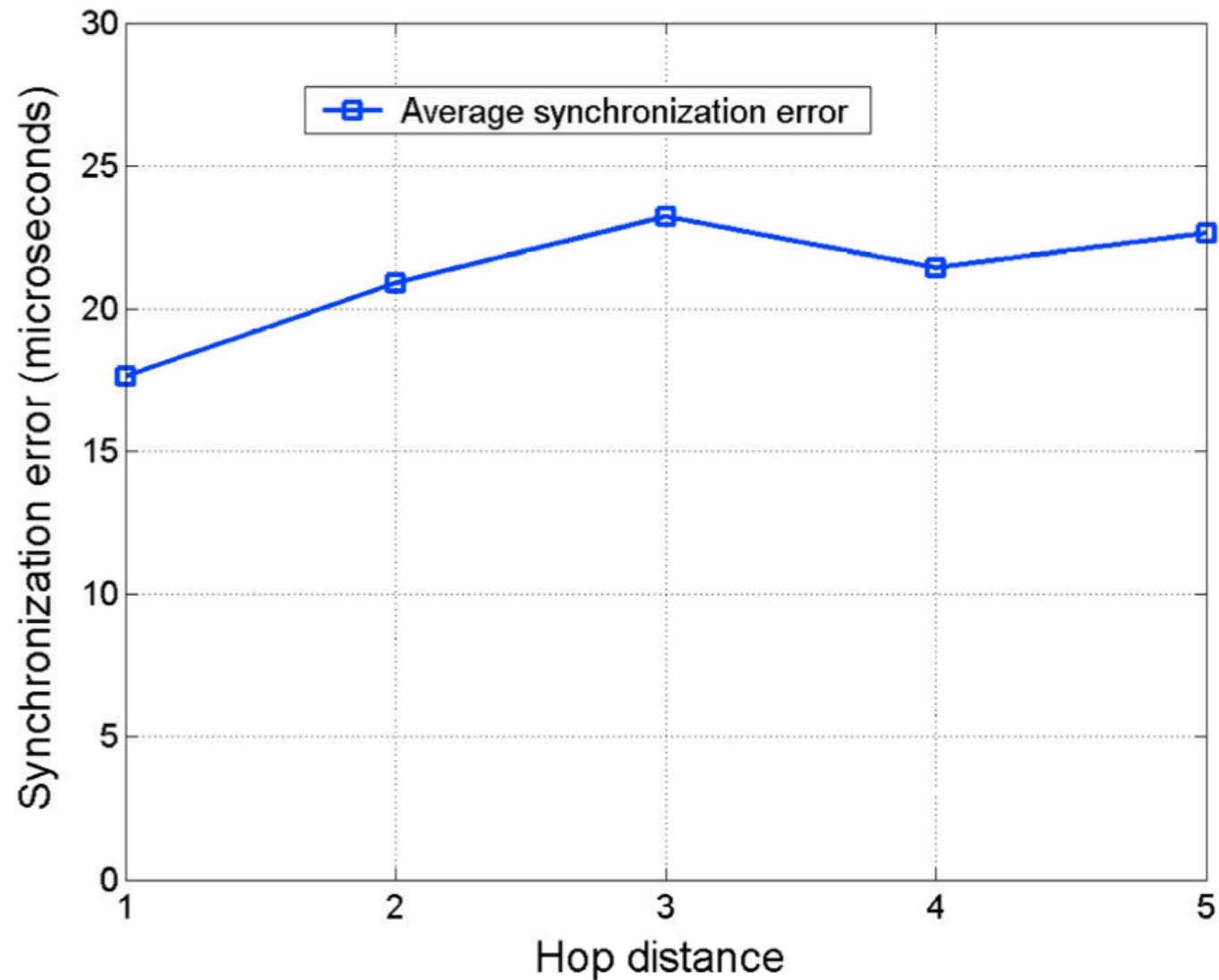
$$\text{Delta} = .3$$

A pieskaita .3 pie 5.75, iegūst laiku 6.05

TPSN precīzāks par RBS

TPSN precizitāte

TPSN priekšrocības un trūkumi

- + Vairāk nekā 2x precīzāks par RBS
- + Darbojas visā tīklā
- Neatbalsta topoloģijas izmaiņas
- Vairāk nosūtīto ziņojumu

FTSP, 2004.g.

- Ap $1\mu\text{s}$ precizitāte
- Ievēl saknes mezglu ar “zelta pulksteni”
- Pārējie pielāgojas saknei
- Ad-Hoc tīkls, nevis pārklājošais koks
- Laiku fiksē “zem” MAC līmeņa, vairākkārt
- (Gandrīz) apiet nedeterminētos posmus

Apiet nedeterminētību

- “Send”: fiksēt sūtīšanas laiku MAC līmenī
- “Access”: fiksēt laiku, kad radio piekļuvis kanālam
- “Receive”: fiksēt saņemšanas laiku MAC līmenī

Paliek determinētas aiztures*

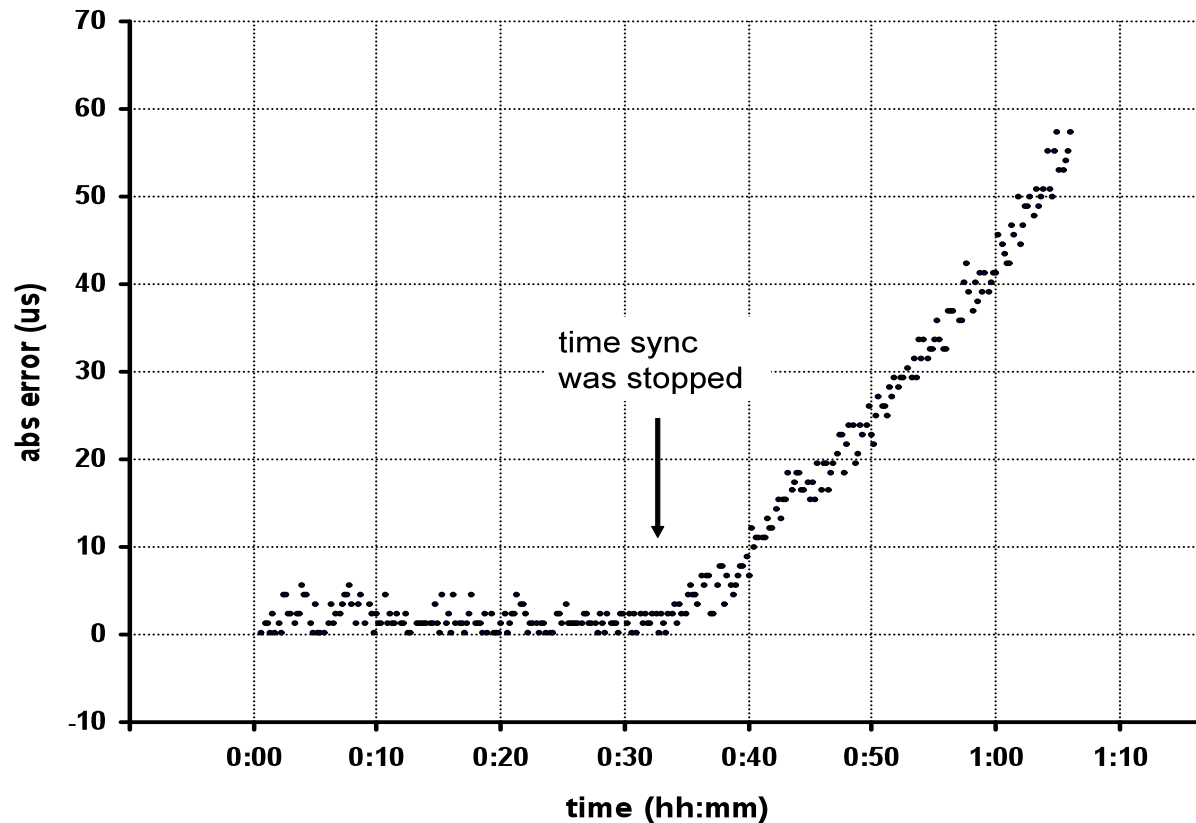
- Sūtīšana
 - Signāla izplatīšanās
 - Saņemšana
- } = $F(l, s, d)$,
l – pakas izmērs
s – pārraides ātrums
d – attālums starp mezgliem

* - gandrīz

Pulksteņu dreifa ietekme

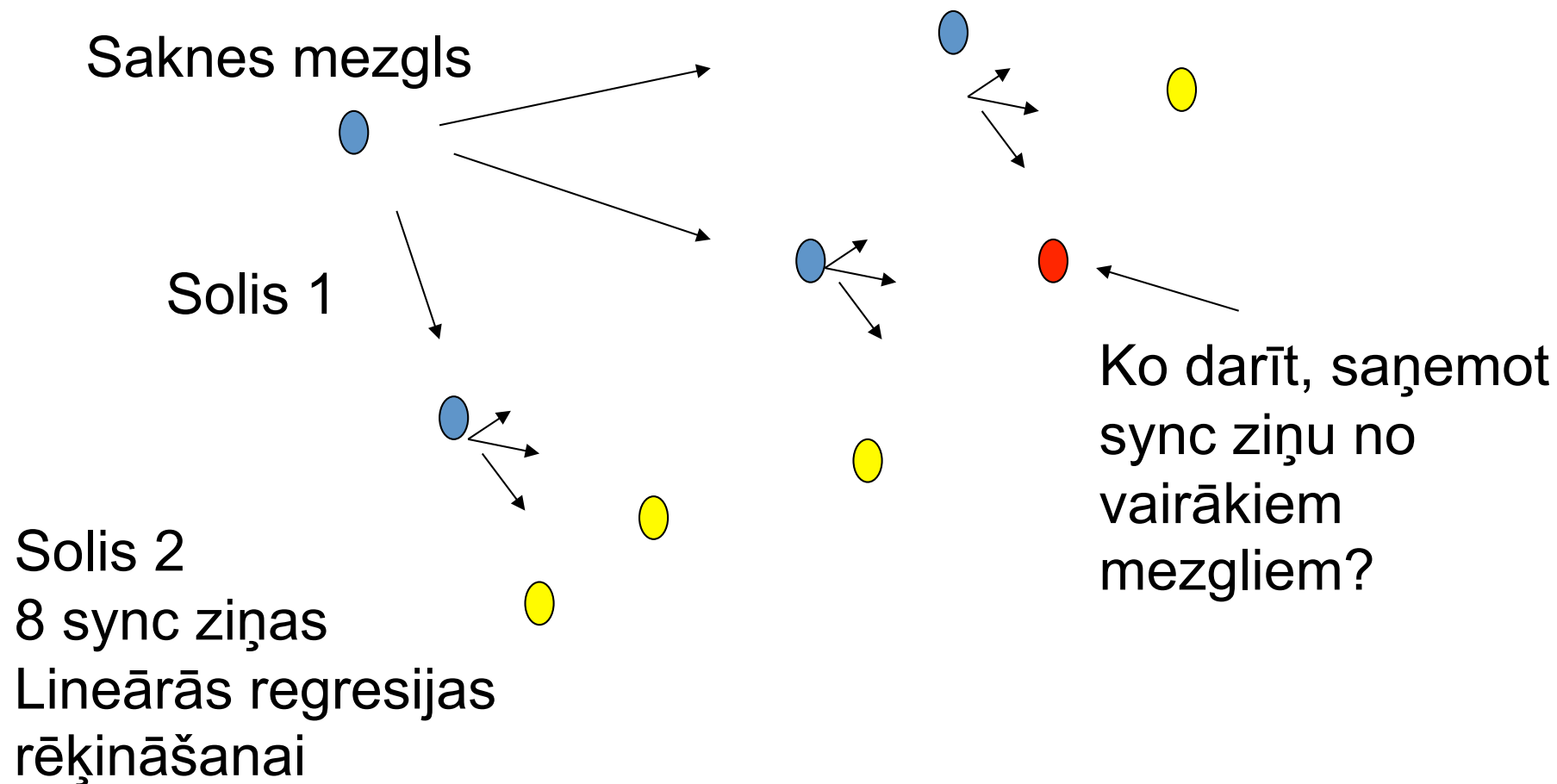
- Jāsinhronizē atkārtoti
- Ik sekundi sinhronizēt nav iespējams
- Mēģinām paredzēt dreifu pēc statistikas

Dreifa ierobežošana

Ja pietiek ar precizitāti 10us, var sinhronizēt ik 7 minūtes

Daudz-lēcienienu pludināšana

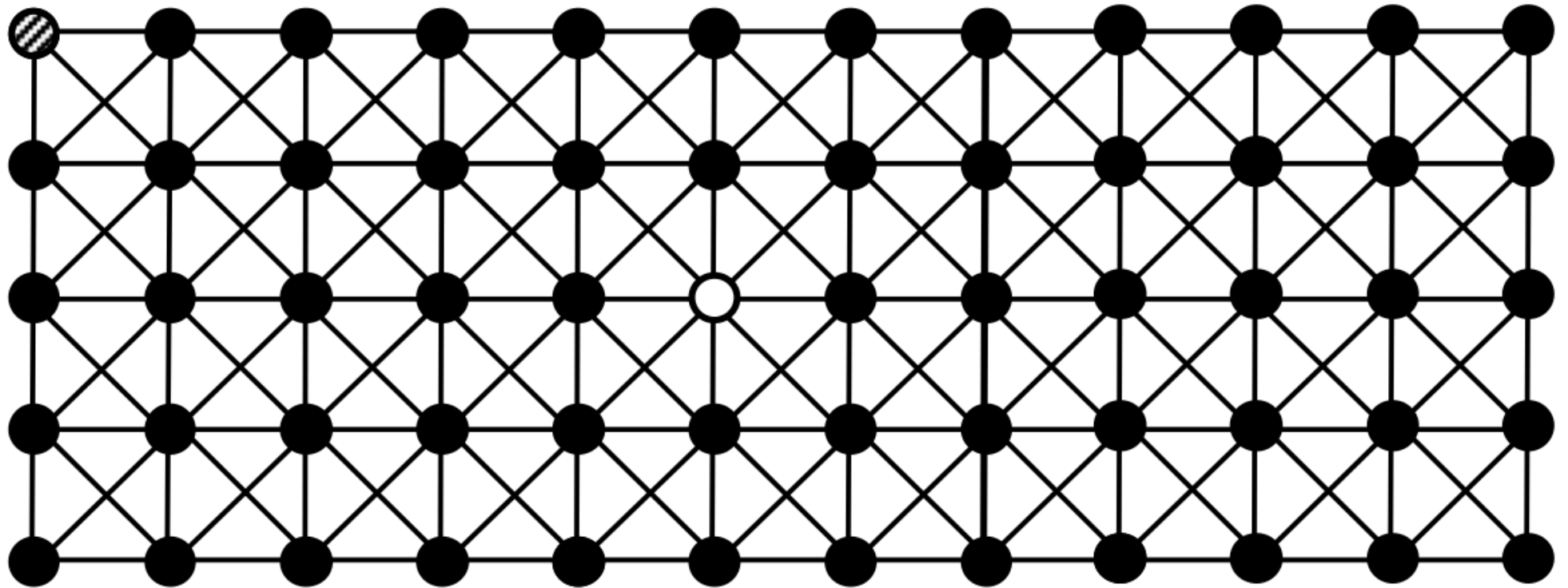

Saknes mezgla ievēlēšana

- Var statistiski norādīt sākumā (bāzes stacija)
- Var paši sevi izvirzīt par sakni
- Ko darīt, ja divi mezgli sevi izvirza?

TPSN eksperimenti

Daudz-lēcienu tīkls, sinhronizācija ik 30s

○ ID_1 – first leader

⊗ ID_2 – second leader

TPSN rezultāti

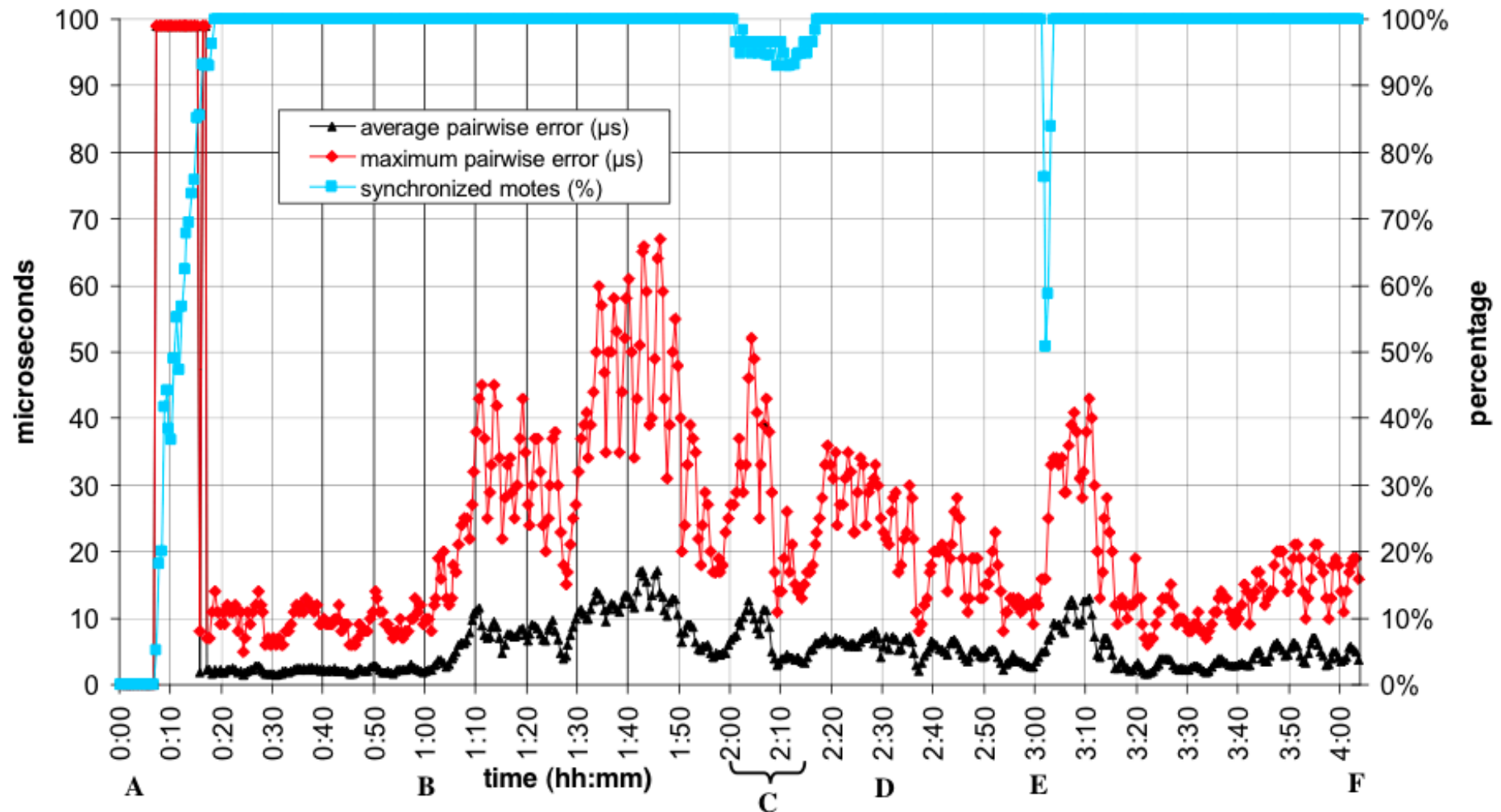

Figure 9. A 5x12 grid experiment shows the percentage of synchronized nodes, the maximum and average error (the maximum and average of the pairwise differences of the reported global times). The nodes were switched on at time A, the root ID₁ was switched off at B, randomly selected nodes were reset during C, half of the nodes were switched off at D, the same nodes were switched back on at E, and the experiment ended at F.

Kopsavilkums

- Laika sinhronizācija svarīga gan datu vākšanā, gan komunikācijā
- Var panākt mikrosekunžu precizitāti
- Jāsinhronizējas periodiski
- Sākumā ir ievērojams stabilizācijas laiks

6. Eseja

1. Kādos gadījumos sensoru tīklos varētu iztikt vispār bez jebkādas pulksteņa sinhronizācijas?
2. Kādos gadījumos sinhronizācija principā nav iespējama?

Termiņš: 27.10.2010.

KD1: 03.11.2010.

- Tēmas:
 - BST problēmas, pielietojumi
 - Sensoru mezgli, to resursi
 - TinyOS, komponenti, notikumi, komandas, uzdevumi
 - Bezvadu sakaru sistēmas un realitāte
 - MAC līmenis
 - Maršrutizācija
 - Laika sinhronizācija
 - Lokalizācija